

EUROCITIES avaldus seoses Covid-19 pandeemiaga

Märts 2020

Covid-19 pandeemia on meie elu segi pööranud ja andnud ettearvamatu hoobi kogu ühiskonnale. Seisame silmitsi ülemaailmse tervisekriisiga, mille hiiglalikku tagasilööki majanduse ja sotsiaalvaldkonnale tunneme juba täna. Olukorras, kus Euroopa Komisjon ja liikmesriigid teevad jõupingutusi, et üldist kriisiolukorda leevendada, võtavad linnad kasutusele meetmeid töötajate ja ettevõtete toetamiseks kohalikul tasandil. Linnad kogu Euroopas teevad tihedat koostööd, et teiste kogemustest õppida ja neid kriisi leevendamiseks kiiresti rakendada.

Kriisi vahetu mõju on tabanud linnaelu kõiki valdkondi. Viimastel nädalatel seisab Euroopa kohalike omavalitsuste ees kasvav väljakutse kaitsta ühiskonna kõige haavatavamaid grupe - eakaid ja krooniliste haigustega inimesi. Samuti toetame väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid, kunsti- ja kultuurisektorit; kohandame avalikke teenuseid, et kaitsta töötajaid ja nõustada linnakodanikke.

Linnajuhtidena tunnetame kriisireguleerimises täit vastutust, kuna just kohalik tasand on inimestele kõige lähemal. See kriis on kohaliku demokraatia proovikivi ja me saame sellega hakkama, me peale saama. Meid innustavad kogukonnad ja kodanikud, kes näitavad kriisiolukorras üles solidaarsust ja innovaatilisust. Me lubame teha kõik selleks, et inimesteni jõuaks õige teave meid ümbritsevast ohust, igapäevaste ja meie kõigi vastutusest pandeemia vastu võitlemisel.

Samas oleme sügavalt mures pandeemia ja üle-Euroopalise seisaku lühi- ja pikaajaste tagasilöökidest pärast. Näeme juba praegu krahhi tööturul ja tööpuuduse järsku kasvu kohalikus ettevõtluses. Tervishoiu- ja sotsiaalteenuste maht ületab meie võimalusi seades ohtu igapäevaste teenuste osutamise kõige haavatavamatele elanike gruppidele nagu eakad, koduvägivalla ohvrid, kodutud ja vaimupuudega inimesed.

Õigete vahenditega saavad linnavalitsused praeguses kriisis toetada inimesi ja kohalikke ettevõtteid. Kutsume Euroopa Liitu üles

- Tagama linnadele kiire ligipääsu olemasolevatele EL fondidele, sh Solidaarsusfond, et toetada ettevõtteid ja riskigruppide inimesi. Lisaks vajavad linnad otsest ja efektiivset juurdepääsu kõigile teistele olemasolevatele ressurssidele, nagu näiteks Corona Response Investment Initiative (CRII)*. Praeguse olukorra kriitilisuse tõttu peavad need ressursid olema kohalikele tasandile otse kättesaadavad, see võimaldaks anda kohalikele kogukondadele kiiret ja vahetut abi;
- Järjepidevalt hõlbustama Euroopa rahanduspoliitikat, et lihtsustada linnade pikaajalisi investeeringuid. Infrastruktuuri arengusse ja sotsiaalteenustesse tehtavad investeeringud Euroopa linnades on elulise tähtsusega töökohtade säilitamiseks ja majanduse arenguks peale praegust kriisiolukorda. Ajutine riigiabi meetmete raamistik on väga teretulnud, ka võiks EL linnu otse toetada sellega, et peatab Euroopa Investeerimispanka 2020 laenude tagasimaksud.
- Tegema koostööd linnadega, et saada täielik ülevaade kriisi mõjust kohalikul tasandil ning olla informeeritud kiiretest poliitiliste otsuste ja rahastamise vajadustest kõigis valdkondades - kultuur, sotsiaal, digi, majandus, keskkond ja

liikuvus. See ülevaade peab olema EL taastusprogrammile sisendiks. Linnades elab täna 75% inimestest ning seal luuakse 85% SKP-st. Reaalsus Euroopas ja meie linnades saab peale pandeemia lõppu olema senisest erinev. Tugevdades otsest koostööd linnadega saab EL paremini reageerida muutustele ja tugevdada vastupanuvõimet sarnasteks kriisideks tulevikus.

Praegused pingutused, mis on suunatud pandeemiaga seotud akuutsete probleemide lahendamisele, on kahtlemata õiged, kuid meil peab olema ka selge arusaam, kuidas me oma linnu ja kogukondi hakkame jätkusuutlikult üles ehitama. Euroopa eesmärk saavutada aastaks 2050 kliimaneutraalsus ning Euroopa rohelepe peavad endiselt olema fookuses. Samal ajal peab silmas pidama ka praegu toimuvaid suuri sotsiaalseid muutusi. Tulevikus on eriti tähtis tagada kõigile majanduse jätkusuutlikul ülesehitamisel õiglane üleminekuaj.

Lühikeses perspektiivis tähendab see avalikku rahastust ja madalat kapitalikulu, et leevendada pandeemia mõju inimestele ja ettevõtlusele ning suunata majanduse arengut jätkusuutlikumaks. Peame suurendama investeringuid sotsiaalpoliitikatesse, et tagada suurte muudatustega toimetulemist, sh eluasemed, toiduainete kättesaadavus, vanurite hoolekanne jne. Inimkeskne üleminek on linnade sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõimekuse võtmeks. Euroopa digistrateegia peab täielikult toetama digitaliseerimist avalike teenuste osutamise enesestmõistetava osana.

Oleksime tänulikud, kui tervishoiupoliitikad ja kriisikoordineerimine EL tasandil suureneksid, et tagada ühtne ja koordineeritud tegevus kriisiolukorras. Praegune olukord kutsub EL-is üles üksteisemõistmisele ja tihedale koostööle kõikide valitsemistasandite vahel, sealjuures silmas pidades Euroopa demokraatlikke väärtusi ja head valitsemistava. Vaid sel moel saame päästa elusid üle kontinendi liikuvast pandeemiast, saada üle pikaajalisest mõjust meie ühiskonnale ja tagada, et Euroopa on tulevikus veel tugevam kui praegu.

-
- *CRII – Investeeringud koroonaga võitlemiseks. Euroopa Liit eraldas 37 miljardit eurot koroonaviirusega võitlemiseks ja tagajärgedega toimetulekuks. Rahad suunatakse eelkõige tervishoidu, tööturule ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetuseks. Selleks tehti komisjoni poolt ettepanek, et riigid ei pea tagasi maksma struktuurifondidest saadud, aga kasutamata jäänud vahendeid, vaid saavad seda raha investeerida kriisiga võitlemiseks. Sellist raha on riikide eelarvetes hetkel kokku ca 25 miljardit eurot.*